

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA:
Biroul „Simplon”
Pasajul „Vulturul Negru”
Manuscrisurile nu se înapoiază.

FONDATOR: ȘTEFAN MĂRCUȘ.
Apare sub conducerea unui Comitet de Direcție.
Redactor responsabil: M. G. Samarineanu.

ABONAMENTE:
Pe o lună 26 Lei
Pe un an 260 Lei
In America 3 dolari

Comunicat

Eroismul are nevoie de piedici pe care să le învingă. „Vestul României” are fericirea să-și anunțe cititorii că piedicile ce i se pun în cale sunt tot mai mari și cu dedesupturi tot mai numeroase.

Era prea românească mișcarea ca să nu supere sufletele înstrăinate; era prea idealistă, ca să nu jignească grija meschinăriei omenești. O ocazie mai mult ca să se bucure confrății cu cafeaua gazetele maghiare, dar și un prilej mai mult ca să-și piardă iluziile. Cu cât drumul va fi mai puțin de nemernicie, cu atât „Vestul României” va eși mai mare și mai puternic. Ei are încredere în triumful cauzei pentru care lucrează și este sigur că ziua socotelilor va veni pentru toți.

Așele ascunse de pe dedesupt se vor rupe și cei ce înțeleg rostul titanic al unei gazete românești aici, se vor uni în ciudaturor nesocotitelor. Atunci vor vedea și cei ce n'au putut să vadă.

Până atunci apărem cum putem, pentruca să putem atunci mai mult. Onor cititorii sunt rugați a ne da tot sprijinul și vor găsi răspărirea celei mai românești fapte.

Redacția.

MUȘTELE

Este o specie de muște, care nu amorsește lurna, care nu trăește pe la bucătărie. O specie, de altfel, foarte răspândită și la noi. Are și ceva din apucăturile columbacel, dar și din ale muștei ordinare. Este muscu bipedă și blmană, o specie ca și javra, a genului omenesc.

Muștele omenești sunt cuitărite în toate țările, mai ales acum după război. Țara noastră nu a putut fi scutită de această nenorocită insectă și o poate oricine vedea, din nenorocire însă nu o poate stărpi.

La cea mai aleasă producție muzicală, muștele umane, mai ales femele, obosesc repede; ochii și gândul le juge prin sălă străbătând nepăsătoare vuturile atvine ale muzicel. Numai aplauzele mai sunt în stare să le cheme și pe ele ca să aplaude, căci așa se cade!

La cea mai mișcătoare și mult bine jucată piesă, un ochiu străbătător va surprinde muștele, mai ales femele, zburând cu privirea din lojă în lojă, din stal în stal, ca să se oprească iară o clipă, numai o clipă, cât își fac și ele datoria aplauzelor.

Dar mai ales la conferințe muștele acestea, în deosebi femele, zboară nepăsătoare de căldura convingătoare a conferențiarului. Zădărnice e orice pricepere oratorică, zadarnic orice gest, orice privire, orice întorsătură a frazei, orice variație de ton; zadarnic orice adâncime de cuget, orice înălțime de idee; zadarnic, nimic, nimic nu poate pironi o clipă măcar gândul și privirea muștelor umane, mai ales femele. Ele călătoresc cu ușurele lor suflet către sfârșitul conferinței, unde știu că le așteaptă muștele dansatoare. De aceea mai toate conferințele au început să fie împreunate cu dans. Este o minunată dibăcie să mai poți, măcar de formă, pironi trupurile celor ce vin la conferințe; te mulțumești și cu atâta, căci ai măcar iluzia că scaunele nu sunt chiar goale. La miera curată a ideilor tale nu aleargă decât câteva

albine rătăcite; muștele năvălesc la miera senzuală a celui mai decadent dans.

Seceta cea mare de suflet a produs acest potop de muște și avem tot dreptul să ne îngrijorăm de ziua de mâine. Criza de suflet în care ne zbatem este primejdia mult mai mare decât criza stomacului. Superficialitatea străvezie, pe alocura chiar ruptă, dovedește tocmai că stomacul o duce bine. Pe straturile grase ale celui mai scump lux, se produc cele mai ușurele muște umane. Este cea mai eloquentă demonstrare a adevărului istorico-social că totdeauna alături de cea mai mare mizerie, s'a ridicat cea mai strălucitoare cetate a luxului.

Nenorocirea este și mai mare când e vorba de muștele umane, căci ele, mai în glumă, mai în serios, te ciupesc înveninat. Ele sunt agentul cel mai răspândit de propagare a clevetelii și a rătăcii omenești. Val de capul tău când s'ar așeza pe el numai două din aceste muște!

Mare meșter va fi și acela care va descoperi zacherina, sau hârția de muște, cu care să se stărpească acest primejdios sol. Deocamdată trebuie să constatăm cu durere că toată munca albinelor a ajuns de batjocura muștelor.

Și până când nu vom putea stărpi aceste insecte, nu vom scăpa de criza de suflet ce bântue și la noi.

Grozav flagel și n'avem ce-i face!

George Bota.

Inseilări

De câte ori mi-aduc aminte cum am învățat eu Latina, mi-se face părul măciucă și-acum. O plază rea mă îndemnase să urmez liceul modern. O făcusem din dorința de-a cunoaște literatura latină și eram aproape convins că odată și-odată voi gusta-o în limba originală. Crudă înșelare, căci nici azi nu pot gusta un text latin și ni l nu mai încerc măcar să mai pun mână pe el, de groaza ce mă stăpânește încă. Care să fie cauza? Eu, profesorul, metoda sau limba moartă a Romanilor?

Profesorul meu nu era nici bătrân și nici nu purta ochelari. Era un om aproape tânăr și chiar simpatic. De multeori era bun, blând, dar niciodată indulgent la note. Latina era doară materia principală a secției moderne și dacă nu erai pregătit cum cerea el (el spunea că regulamentul) simțea greutatea lui în spinare și amețirea că acolo te vei împotmoli. Și profesorul „nu ne cerea mult” (expresia lui) să știm oricând conjugările, declinările și toate formațiile; să scândăm ca un ceasornic la bataia piciorului, să traducem fără greș cuvânt lângă cuvânt, să rumegăm câte-o 100 de versuri pe nevăzute și să știm mitologia și „anticitățile” pe degete. Aceasta de opt ori pe săptămână. Nu știu cum am scăpat de acele „chinuri atine dar știu că multă vreme uram ca pe niște călăi pe Cicero, Marc Aureliu, Horațiu, Ovidiu și Virgiliu, pe cari acum îi sorb cu nesăț din traducerile românești sau franțuzești.

Așa se învăța „la m d r n” pentruca așa pretindea regulamentul școlar și așa pretindea grav și profesorul nostru al cărui cap era tixit cu regulamente școlare și sintaxă latină.

Până la o vreme credeam că sunt eu tare de cap, slab la memorie, dar mai târziu am bagat de seamă că și ceilalți coleg păteau la fel. Nu se lipea latina de capetele noastre ca apa de untură. Și văzând că nu merge altfel, ne-am așezat toți pe „toceală”. Ce învățam azi, mâine ștura; dar ce ne păsa nouă? Destul că răspundeam mulțumitor la lecție! Literatura? Cine să fi avut răgaz să se ocupe frumos cu Ovidiu, Horațiu și Virgiliu? . . .

Astfel de amintiri mi-au trezit discuțiile în jurul reformei învățământului clasic și modern. S'au scris multe prin ziare și s'au spus mulți oameni competenți păreri, desigur toate bune și în contra vechii metode. Deci toți sunt pentru înprospătarea și ușurarea învățământului limbilor clasice ceace e un fapt prea îmbucurător. Întâi, că printr-o simplificare se câștigă timpul, și-al doilea că nu se mai tîrde spre toată creația elevilor școlari, pe cari întotdeauna l-am compătimit. Fie cum o fi metoda cea nouă, dar să țină socoteală că școala nu e furizărea ospiciilor de alienați.

Știri mărunte

— Femeea Gheorghita Ion Panu din Cornești a născut 3 copii: 2 băieți și o fată și toți sunt în perfectă sănătate.

— Miștile ofițerilor s'au sporit astfel: general și colonel cu gradații 20 lei pe zi; colonelii și locot. col. 150; maiori și ofițeri inf. 120 lei; reangajații 80 lei; sergenții 20 lei; capo alii 15 lei.

— În urma știrilor din Moscova Trozkiș ar fi complet epuizat și neurastenizat. Suferă de tuberculoză și se află la Lucum-Kale.

— Cu ocazia împlinirii a 70 ani, Edison a fost sărbătorit printr-o masă la care au luat parte sute de personalități din lumea științifică, politică, industrială și comercială a New-Yorkului.

— Diurnele parlamențarilor au fost sporite dela 300 lei la 500, iar în timpul vacanței deputații vor primi 2000 lei pe lună.

— În ziua de 21 Februarie s'a început la Craiova judecarea procesului maiorului Băgulescu decorat cu Mihai Viteazul și acuzat pentru „abateli grave contra onoarei ca om și militar”. Comandamentul Div. II unde se judecă acest proces este militărește păzit, parca acest ofițer care are stima tuturor, ar fi un criminal.

— În camera greacă, fostul ministru Gonatas cât și celelalte grupări republicane, au depus moțiuni prin care cer înlăturarea dinastiei și proclamarea republicei.

— În județul Cojocna s'au înregistrat 7 cazuri de tifos exantematic.

— D-l ministru de justiție G. Mărzescu până acum a suspendat cajiua judecatori cari s'au făcut vinovați pentru primire de mită. Se pare că dacă va continua cu anchetele, va avea mult de lucru și în alte părți.

Cluj „Vestul României”

Guvernul și urcarea leului

Ministrul industriei, Tancred Conșantinescu, a dat un interview ziariștilor, declarând urcarea leului ca un eveniment îmbucurător, pentruca urcarea aceasta se observă nu numai față de francul francez, ci și față de francul elvețian și dolar. În urma acestela comerțanții cari au datorii în străinătate, vor putea să exploateze urcarea leului în avantajul lor. Ministrul a spus că guvernul nu va cunoaște oboseală până nu va face leul egal cu francul francez. Eftinirea nu se va simți atâta timp, cât leul este expus fluctuației. Guvernul are în programul său politica deflației, asigurarea creditului cetățenilor în străinătate și intensificarea producției interne. Pentru eliminarea diferențelor provocate de urcarea leului guvernul va introduce anumite dispozițiuni.

Corpurile Legiuitoare

Sedința Senatului și a Camerei din 22 Februarie

În ședința de ieri a Senatului s'a continuat dezbaterile legii de încetățenire. Înainte de aceasta generalul Lambru a interpelat pe ministrul muncii, ca Direcțiunea C. F. R. de ce nu plătește datoriile ce le are la atelierele pentru repararea locomotivelor. Senatorul Iliescu, propune amendamentul, ca proiectul reformei școlare să fie trimis asociației profesorilor și învățătorilor spre revizuire. Sen. Gussi urzitează prohibirea exportului ouălor. Sen. Popovici interpelează în chestia prețurilor abuzive ale hotelurilor și restaurantelor bucureștene.

La Camera ministrul Constantinescu a răspuns deputatului Ciurgulescu la interpelația acestuia în chestia expropriării pădurilor.

Revoluția din Rusia

În Siberia s'a proclamat monarhia — un memoriu sensation al ministrului rus la Berlin —

Berlin, 20. (Rador). Știri sosite la Berlin, din isvor demn de încredere, afirmă că în Siberia de răsărit a izbucnit o răscoală sub conducerea lui Manikevski și că răsculații au proclamat monarhia.

Persistă cu insistență svonul că și în Caucaz și în regiunea Donului a izbucnit o revoltă sub conducerea prințului Talbecalew.

Se confirmă știrea din Moscova că memorandumul pe care l'a trimis sovietelor Krestinski, reprezentantul guvernului rus la Berlin, și fost prieten și om de încredere al lui Lenin, a produs în cercurile comuniste senzație. Memorandul critică aspectul politică nechibzută a conducătorilor partidului comunist. Krestinski prevede prăbușirea guvernului sovietic dacă va continua să-l urmeze pe Zinoviev.

Reprezentantul sovietelor la Berlin cere guvernului său să facă concesie principilor democratice.

Teatrale

Trupa teatrului popular

Spaniola și Fatalitatea invinsă.

După trupa teatrului Național din București de sub conducerea d-lui Soreanu, care a dat două reprezentații admirabile în orașul nostru, jucând „Institutorii” și „Ciuta”, în zilele de 19 și 20 a venit trupa Teatrului Popular și a jucat în două seri „Spaniola” și „Fatalitatea invinsă”. Toți au primit cu uelăcredere această trupă care nici nu a făcut tîmbălău la sosire. Până în momentul începerii reprezentațiilor nimeni nu știa decât din programul unguresc care spunea doar atât: în zilele de 19 și 20 „reprezentare românească”. Nici un afiș pe stradă, nimic. Cu toate acestea setea de artă românească a sufletelor cetățenilor, i-a adus și sala era mulțumitoare în prima seară.

Spaniola, — o farsă bună — dela prima scenă a încălzit publicul care a rîs cu hohote și a aplaudat pe artiștii necunoscuți în repezite rînduri în scenă deschisă chiar. Cea mai frumoasă reclamă pentru o trupă este însuși jocul artiștilor. Dovada am avut-o cu trupa teatrului popular.

A doua seară, vestea a mers din gură în gură și la piesa d-lui N. Iorga, teatru era plin. D-l N. Iorga în „Fatalitatea invinsă” atinge o problemă supranaturală, aceea a fatalității. Și este plăcută sexului frumos deslegarea, cu atât mai mult cu cât ele, prin iubire răbdare și sacrificiu, se văd eroine, învingătoare chiar și fatalității.

Jucată bine, piesa a plăcut, deși trecerea dela o farsă gădilitoare și ușor provocatoare de rîs ca Spaniola, la o piesă de analiză sufletească de frământare lăuntrică și de gândire, a-desea este periculoasă. Misa.

Congresul presei latine

Zilele trecute s'a ținut la Lisabona marele congres al presei latine, care a fost cel mai impozant de felul acesta în ultimii ani și care a fost un document interesant al solidarității culturale a națiunilor cari constituiesc gîntea latină. La acest congres au participat delegații presei din Spania, Italia, Franța, Portugalia, Belgia, România, Elveția, America de sud și ziaristi din vreo 60 de state diferite. Delegatul român și-a exprimat părerea, că aprobă dezvoltarea mai intensă a solidarității popoarelor latine, dar aceasta trebuie introdusă și pe terenul economic.

— Urmare. —

Prin alipirea provinciilor desrobite, am avut de aplicat legislații administrative diferite, provenite din Austria, Ungaria și Rusia, astfel că studiul comparativ amintit mai sus, ne este mult ușurat și nu are caracterul unui studiu teoretic, de oarece timp de 4 ani am practicat aceste legislații. Din această practică se desprinde pentru cei care au avut ocazia de a aplica legile austro-ungare, convingerea că această legislație, oglindă unei civilizații înaintate, conține multe lucruri foarte bune de păstrat (vezi lucrarea apărută sub direcția d-lui Dr. Oanea).

Mai întâi, administrația centrală trebuie să se descarce de multe atribuții de detaliu, cari vor fi rezolvite cu mai multă rapiditate și ușurință de organele locale, ceea ce constituie desconcentrare.

Al doilea, mărirea atribuțiilor organelor locale, constituie descentralizarea. Sistemul unguresc, de altfel împrumutat în parte dela ger-

Activitatea culturală din Oradea-Mare

Cercul Franco-Român

Religia și morala,
conferința d-lui Dr. A. Magier.

Conferințiarul analizează cauzele răcelei față de religie: superficialitatea omului modern; averstunerea omului de știință; hiperraționalizarea vieții de azi.

Oprindu-se mai mult asupra cerții dintre religie și știință, arată că neînțelegerea dintre ele este numai aparentă, deoarece atîta vreme cât fiecare rămân pe terenul lor propriu — religia în cadrul experienței interne, știința în al celei externe — ele nu se pot certă. Sunt greșeli și de o parte și de alta. Teologii azi nu mai au pretenții, lăsând științei întreg universul; religia cere numai inima în care compasul științei nu poate intra.

Puterea rațiunii este iarăș numai o iluzie după cum bine spune Jules Payot hotărîrea e și luată în noi când rațiunea deliberază. Sentimentul este deci baza vieții.

Ar mai fi încă o cauză și deducția practică pe care o facem din teoriile savanților, cari însă nu s'au gândit la practicabilitatea lor. Darwin, Democrit au emis teorii, din care prin deducție lumea ajunge la un materialism nebun, la o sete nebună după viață. Viața sufletească este parăsită cu totul.

Analizînd înțelesurile cuvîntului religie: 1. adorarea supranaturalului, 2. o dispoziție psihică — partea obiectivă — adevărurile stabilite prin geniile religioase. Din combinarea elementului subiectiv cu cel obiectiv avem adevărata religie.

Analizează apoi diferitele teorii asupra originii religiei: 1. religia o proecție a noastră în afară; care teorie însă nu poate răspunde la problema: cum au ajuns toți la ideea judecării din urmă.

2. Teoria fricci, nu ne explica de unde s'a născut în toată omenirea ideea de raiu. Frica de Dumnezeu e specifică conține în ea naidejde. 3. Adorarea naturii, dar natura a fost cucerită și religia tot a rămas. Rămîne dar explicarea sfinței Scripturii, că omul dela început a avut conștiința despre un Dumnezeu și despre nemurirea sufletului.

Analizează apoi partea subiectivă a religiei, sentimentul și ajunge că pe lîngă sentiment, întreaga faptură a religiosului es e religioasă: sentiment, rațiune, voință toate participă la religiozitate. Sentimentul este începutul, dar el colorează tot sufletul credinciosului. Nu trebuie să admitem însă greșala modernă de a

exagera subiectivismul religios, care neglijează partea obiectivă. Astfel se explică mulțimea de secte, religia obiectivă asigură unitatea de credință și deci și de suflet.

Trecînd apoi la raportul cu morala, trage concluzia că o morala teoretică este o imposibilitate, dovînd cu multele încercări zadarnice făcute în această direcție. Eudaimonismul social — perfecția culturală către care tind omenirea — nu ne face mai fericiți — căci ia speranța unei fericiri eterne.

Greșala cea mare este de a ne scoate sufletul din eternitate, căutînd o bază fericirii sale în condițiile trecătoare ale materiei.

Conferința, redată numai în cea mai generală formă a sa, a fost una din cele mai folositoare; păcat însă că avem de luptat cu indiferența modernismului superficial de azi. Bot.

Leul a cotat la Paris pe ziua de 23 Febr., 13.75 iar la Zürich 335.

Convocare

Banca și Cassa de Economie Fuzionată Societate Anonimă, firmă înregistrată la Oradea-Mare, își va ține la 5 Martie 1924, orele 5 p. m. la sediul social (Piața Regina Maria No. 4).

Adunarea generală ordinară

La care sunt invitați domniile Acționari, observînd însă că se vor putea exercita drepturile de vot numai pentru acțiunile depuse pînă la ora 12 a m. din ziua antecedentă, 4 Martie, la casieria institutului sau la Banca Comercială Italiană și Română din București.

Ordinea zilei:

1. a) Darea de seamă a Consiliului de Administrație și raportul cenzorilor asupra gestiunii exercițiului 1923.

b) Bilanțul General și Contul de Profit și Pierderi.

c) Repartizarea beneficiului și descărcarea Membrilor Direcțiunii de gestiunea lor.

2. Raport asupra Fondului de Pensiuine.

3. Complectarea prin alegere a membrilor Comitetului.

4. Modificarea Statutelor.

5. Eventuale.

Oradea-Mare, la 20 Febr. 1924.
Consiliul de Administrație

Comitetul administrativ al județului Bihor.

Miercuri și-a ținut ședința lunară Comitetul administrativ al județului Bihor, sub prezidenția d-lui Prefect Dr. Popovici. La ordinea de zi au fost puse rapoartele referențelor județene. La raportul subprefectului a luat cuvîntul d-l deputat Dr. A. Lazar, care a relevat chestiunea funcționarilor. El a susținut că Prefectura a dat ordine pentru înscrierea de membri în partidul liberal prin organele administrative, protestînd totodată contra unor astfel de dispoziții cari demoralizează administrația și infectează conștiința funcționarilor, cari nu trebuie să facă poitică.

D-l Prefect Dr. Popovici în răspunsul său respinge învinuirile aduse din partea d-lui Lazar, și susține că nici un organ administrativ nu a primit ordin ca să intre în partidul liberal, ori să adune membri, pentru acest partid.

D. Lazar s'ar fi putut convinge de adevăr, dacă ar fi cercetat cazul mai deaproape.

Nimănui nu-i trece prin gând ca să recruteze membrii partidului guvernamental pe această cale.

Cere să se ia la cunoștință raportul după cum a fost redactat. Comitetul, în afară de Dr. Lazar, la la cunoștință.

Pentru firma Stern din Chistag

La notița noastră din numărul trecut că firma Stern refuză lemne pentru școala din sat, ni s'a prezintat de către această casă acte doveditoare că a dat lemne. Noi ne-am culles informațiile chiar de acolo și dacă ele vor fi greșite, firma să caute acolo greșeala. Dar tocmai faptul că firma Stern arată că a dat lemne și că obiectează că pentru celelalte societăți nu dau, ne face să credem că școala nu a fost închisă din bună voință. S'a cerut cu bani lemne; autoritățile locale nu și-au făcut datoria, sau firmele de acolo au refuzat, destul că cu lemnele alturi școala s'a închis din lipsă de lemne! Și aceasta este o constatare ce nu poate fi desmîșită. Cei vinovați să-și primească pedeapsa. Cât despre firma Stern am fi fericiți să fi înțeles că bunăvoința sinceră față de ceace este românesc în țara românească, nu-i poate aduce decât folos.

Dactilografă la biroul advocațional al d-lui Dr. Ioan Peile, din Str. Prințul Carol No. 4, se caută dactilografă perfectă. Angajament imediat.

Administrator de preferință viticultor cunoscînd romana, se caută la o vie mare și teren lîngă Iași. Angajament fix sau la parie, locuința, întreținere. Adresa: Inginer Goroș Brașov Str. Ciocrak 3 a.

Reforma administrativă

manl. este constituit în fond dintr'o serie de instanțe succesive; fiecare instanță, revizuire actele instanței inferioare în caz de apel, aprobînd hotărîrile instanței inferioare când sunt conforme cu legile în vigoare. Sunt însă multe chestiuni de interes local care sunt judecate în ultima instanță de organele locale. Nu e puțin adevărat, că acest sistem creat anume pentru o monarhie de drept divin și un sfat aristocratic, a contribuit mult la mentinerea distanțelor sociale. De aceea, dacă ne putem însuși multe regule bune, spiritul acestei legislații nu se potrivește spiritului românesc.

A doua constatare este că astăzi statul a luat multe însărcinări pe care nu le a avut înainte de război. În special cele cu caracter economic; aceste funcțiuni și-au creat organe, uneori improvizate și se impune astăzi — când preocupările economice au caracter permanent și acut, — o reorganizare a acestor organe, o adoptare a organelor vechi și mai cu seamă o educație nouă a personalului administrativ. Caracterul pur comercial al unor operațiuni admini-

nistrative, nu se împacă cu caracterul formalist și rutinier al vechel legislații. În general, adunările deliberative locale nu au încă educația economică cerută de împrejurările actuale, astfel cu numirea unor membri de drept (tehnicieni, comercianți, etc.) în consiliul județean sau comunal, ar suplini aceste lipsuri și ar ușura deliberarea.

Principiul desființării plășei controversat în Franța, este foarte discutat la noi. În general administrația cer o largire a sferelor de competență a conducătorului plășii (administrator de plasă sau primpretor). De altfel slaba densitate a rețelelor C. F. R. și starea șoselelor fac anevoie lungile deplasări, prin urmare scumpesc administrația. Centrul plășii fiind de obicei locul de târg principal situat pe șoseaua principală sau pe linia C. F. R., sediul de judecatorie este locul natural de întîlnire a populației plășii. De altă parte, această frumoasă idee a asociațiilor sau sindicate de comune, în vederea apărării unor interese obștești, își găsește realizarea ușurată prin menținerea plășii, care

de multe ori va fi sindicatul natural al comunelor din plasă.

IV. Orice reformă, orice lege, este aplicată de funcționarii și rezultatele acestei reforme depind într'o largă măsură de modul cum acești funcționari pricep datoria lor. Act este locul de a reaminti două idei: Mai întâi, funcționarii trebuie să fie pătrunși de convingerea că administrația nu este un scop în sine, ci un organ destinat să execute voința națională exprimată prin legi, funcțiunea n'a fost creată pentru funcționari, ci funcționarul este numit pentru a-și îndeplini funcțiunea.

Al doilea, complimentul obligat al reformei este statutul funcționarilor, care delimitînd drepturile și datorile prin reglementarea accesului la funcțiuni, stabilizînd funcționarii, va permite Statului să se apropie de organizarea unei uzine bine condusă, unde fiecare este la locul lui și specializat în munca lui. Numai astfel, vîndementul aparatului administrativ, va fi mărit.

Julian Peter,

inspector general administrativ.

Scumpetea și comisiile

— Câteva reflexii. —

În ședința Comitetului administrativ al orașului Oradea-Mare ținută Jol, la interpeierea d-lui I. Moskovits asupra scumpetei insuportabile, s'a încins o discuție în urma căreia cu asentimentul d. Prefect Dr. Popovici s'a delegat o comisie care va controla prețurile și care va contribui la nivelarea prețurilor din Oradea-Mare. Din această comisie fac parte d-nii: prim-procuror Dr. V. Șovrea, căp. Arleşanu, Dr. Bucico primar, Dr. Voștinar ajutor de primar, A. V. Catana pref. de poliție, Costescu șef de birou principal, Dr. Comisa medic șef, Dr. Maior medic de circumscripție, Dedu Inspector comercial.

Comisiile ca în Oradea-Mare nu se vor găsi în multe orașe. Aproape fiecare intelectual face parte dintr'una sau mai multe comisii „voluntare”, cari toate ar fi chemate să substituie autonomia orașelor suspendată, ori să se ataceze ca ajutor pe lângă organele administrative.

Ce ne ajung comisiile cât timp organele administrative-judiciare-polițienești nu execută întocmai dispozițiile legii? Domnii din comisia aleasă sunt cu toții organe de control chiar în baza legii. Ce rost au membrii într'o comisie care, dacă va funcționa o să funcționeze mai greu decât fiecare individual în baza drepturilor care le are. Sunt cazuri cari toată lumea le observă, numai organele de control nu!

În aceeași zi cartea galbenă cu memoriile contului Károlyi costă la Librăria Sipos 275 lei, la Klein și lângă 250, la Hegedüs 210 și la Chiosecu gării din Cluj 225 lei, că Hegedüs nu va vinde cartea fără vre-un câștig de sine se înțelege, dar unde-l câștigul d-lui Sipos, la care diferența trece mult peste cele 30 procente admise în lege?

Expertul tipograf al Camerei de Comerț și Industrie cere pentru o lucrare care face 1800—1900 suma de lei 2350. De ce?

Nu aflăm motivarea!

Să poate fi încălțată propaganda culturii românești?

În multe prăvălii prețul mărfii sosește anul trecut, se schimbă simplitate în prețul de cumpărare de acum. Altfel cum ar putea cumpăra în Oradea-Mare un comerciant, care înainte cu câțiva ani a stat sub concurs, — casă cu 2 milioane și jumătate lei?

Executarea conștientă a legilor este baza cea mai reală pentru viața normală. Leul este stabilizat, ori arată tendințe de urcare, deprecierea lui vine de alt undeva și este tendințioasă măiestrită.

Camera de Comerț și Industrie în vremuri de pace a contribuit în mod real la normalizarea vieții. Ce face astăzi?

Prin ce contribuie la normalizarea vieții din Oradea-Mare?

Fără suflet românesc, fără convingeri cari întrec aspirații de alte interese, fără inițiativă și fără încredere în banul nostru, cu filozofii comerciale internaționale, piața din Oradea-Mare nu se va niveia. Trebuie voință de a contribui la consolidarea vieții comerciale, industriale chiar peste interesele comercianților, — de câte ori se va vedea legal și în interesul continuitorilor.

Controlul comercianților aparține poliției administrative, deci ar fi să fie sub conducerea D. Costescu. Din motive pe cari nu le cunoaștem controlul se execută la serviciul de contravenții. Pe circumscripții avem comisariatele polițienești și administrative. Să le dăm ajutor acestora, și să acționeze și antistia comună prin organele ei.

Atunci specula va fi ameliorată.

INFORMAȚIUNI

Reuniunea Femeilor Române din localitate aranjază în ziua de 28 Febr. la ora 9, o serată dansantă cu tombolă în saloanele „Cercului Militar. Venitul este destinat pentru ajutorarea elevilor săraci dela școlile primare. Având în vedere scopul sperăm că toți românii vor lua parte.

Bal mascat. Sâmbătă seara, în 23 Februarie, va avea loc un bal mascat și costumat în saloanele Cercului Militar, organizat de garnizoană. Intrarea cu invitații.

J. J. Rousseau conferința d-lui Catana se va ține Duminică 24 ora 5^{1/2}, la cercul Franco-Român.

Dr Candrea I-an consilier la curtea de Apel din Oradea-Mare a fost numit notar public în locul decedatului său cumnat Dr Ioan Buna Dr Candrea e bine cunoscut din activitatea sa de până acum, este și membru ales în comisia de examinare pentru avocați. Ca vechiu judecător intră în baroul notariilor publice, ca să contribuie la siguranța de drept în aceste părți.

Deces. Duminică 17 Februarie a încetat din viață **Vasile Ștefănică** director al liceului gr. cat. de băieți din Beluș. Înormântarea a avut loc Marți, 19 Februarie la orele 2. Odihnească în pace.

Duminică 24 Februarie, învățătorii din jurul Vadului, vor da o serbare românească, la care invită publicul doritor de câteva clipe românești. Va vorbi d-l director George Bota și se va juca de către învățătorii o piesă de Caragiale.

Serbări. Duminică 24 c. la orele 11, va avea loc la liceul „Gojdu” o serbare în amintirea patronului școlii Program variat.

Consiliul Baroului Avocaților din Oradea-Mare a ales pe d-l Dr. Iuliu Hoványi, decanul Academiei de drept din localitate, ca vice președinte în cercul de studii juridice, constituit în cadrul baroului.

Serbări. În ziua de 16 Februarie elevii liceului „Gojdu” din localitate au dat o reușită serbare în Salontamare patronată de d-l Dr N. Turla. A vorbit d-l profesor Sofronie Gh. despre „Conștiința națională”.

Laboratorul Medical Dr Suroiu, Str. Rimanóczy Nr. 2, Telefon Nr. 7-21., execută tot felul de analize de sânge, stomac, urină, spută etc.

Nr. 25—1924 execuțional.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judiciar delegat, prin aceasta aduc la cunoștința publică, că în urma deciziei judecătorești de ocol-urbană din Oradea-Mare de sub Nr. 2181—1923 efectuându-se execuția de escontentare-asigurare în favoarea următorului soția lui George Nicolăescu domiciliat în Oradea-Mare și reprezentat prin avocatul Dr. Nicolae Zigre în sarcina următorului din Oradea-Mare pentru suma de 20,000 Lei capital și accesorii și ordonându-se prin decizia judecătorești de ocol urbană din Oradea-Mare sub Nr. 48—1923 licitația asupra mobilei și mașinii și altor mișcătoare sechestrate și estimate în valoarea de 26500 Lei, se fixează termen de licitație pe ziua de 20 Februarie 1924 d. m. ora 11 în comuna Oradea-Mare str. Pecze Nr. 18 și str. Or Nr. 18 când mișcătoarele sechestrate se vor vinde pe lângă plățirea prețurilor de cumpărare în număr și în caz de necesitate și sub prețul de estimare, și până la concurența creanțelor sechestrate anterior ori a supra-sechestrărilor intrucât aceștia și-au câștigat asupra acestora drept de ipotecă.

Se provoacă toți aceia, cari își revendică escontentare din prețul de vânzare al lucrurilor ce se vor licita, intrucât sechestrarea în favoarea lor s'ar fi făcut anterior și aceasta nu s'ar învedera din procesul verbal de sechestrare să nu întrelase a-și prezenta anunțările în scris la subsemnatul delegat, până la începerea licitației.

Termenul legal se va socoti din ziua ce urmează după afișarea publicației la judecătorie.

Oradea-Mare, la 31 Ianuarie 1924.

Valentin Bako, executor judiciar.

Ședința comisiei teatrale. Astăzi la ora 5 a avut loc o ședință a comisiei teatrale în care d-l Ștefan Mărcuș președinte, fiind numit Inspector al Artelor și-a prezentat demisia. S'a ales un nou președinte și s'a discutat punctul dacă este necesară ori ba această comisie de oare ce dela o vreme încoace s'a lucrat fără ea.

Inspecții. Domnul prefect a inspectat azi birourile prefecturii. A găsit mai mulți funcționari absenți. A inspectat apoi biroul populației pentru a se orienta de felul cum se lucrează.

Ultima oră

Logodna principelui Nicolae

Roma. — După cum se zvonește la Paști va avea loc logodna principelui Nicolae al României cu prințesa Mafalda a Italiei.

Programul călătoriei Soveranilor în străinătate

București. — După comunicatul ministerului de externe, călătoria Soveranilor noștri în străinătate va avea următorul itinerar: Deoarece alegerile din Franța vor avea loc în luna Maiu, M. M. LL. deja la începutul lui Aprilie vor sosi la Paris. Acolo vor rămân vre-o 0—12 zile, de unde vor pleca, peste teritoriile ocupate de francezi, la Roma. De-aici vor pleca la Madeira, iar din Madeira vor pleca la Saint-Sebastian, unde vor petrece câteva săptămâni. După aceasta vor merge prin Paris la Londra, unde vor ajunge la 10 Maiu. Perechea regală va fi însoțită, în călătoria aceasta, de ministrul de externe d. Duca.

D-l Titulescu la București

București. — D-l Titulescu, ambasadorul nostru la Londra, a sosit la București.

Demisia comisiei electorale a Senatului francez

Paris. — După știrile răspândite, comisia electorală a Senatului francez va demisiona în curând.

Nr. 154—1924 execuțional.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judiciar delegat, prin aceasta aduc la cunoștința publică, că în urma deciziei judecătorești de ocol-urbană din Oradea-Mare de sub Nr. 500—1924 efectuându-se execuția de escontentare-asigurare în favoarea următorului văd lui Ladislau Pozsonyi domiciliat în Oradea-Mare și reprezentat prin avocatul Dr. Nicolae Zigre în sarcina următorului Elemer Scherz din Oradea-Mare suma de 5000 Lei capital și accesorii și ordonându-se prin decizia judecătorești de ocol urbană din Oradea-Mare sub Nr. 500—1924 licitația asupra mobilei și altor mișcătoare sechestrate și estimate în valoare de 7700 Lei, se fixează termen de licitație pe ziua de Martie 1924 d. m. ora 11 în comuna Oradea-Mare str. Iosif Vulcan Nr. 11 când mișcătoarele sechestrate se vor vinde pe lângă plățirea prețurilor de cumpărare în număr și în caz de necesitate și sub prețul de estimare, și până la concurența creanțelor sechestrate anterior ori a supra-sechestrărilor intrucât aceștia și-au câștigat asupra acestora drept de ipotecă.

Se provoacă toți aceia, cari își revendică escontentare din prețul de vânzare al lucrurilor ce se vor licita, intrucât sechestrarea în favoarea lor s'ar fi făcut anterior și aceasta nu s'ar învedera din procesul verbal de sechestrare să nu întrelase a-și prezenta anunțările în scris la subsemnatul delegat, până la începerea licitației.

Termenul legal se va socoti din ziua ce urmează după afișarea publicației la judecătorie.

Oradea-Mare, la 15 Februarie 1924.

Valentin Bako, executor judiciar.

Nr. 31—1924 ex.

Publicație de licitație.

Subscribul executor judecătoresc în urma deciziei de sup nr.: 1923 O. 4436, a judecătorești de ocol Marghita prin această publică, că mobilele cal, car, curuzul puse în sechestrul judecătoresc, cu prilejul efectuării execuției de indetali-e ordonată în favoarea lui: Paul Baldoc domiciliat în com. Picleu reprezentat prin avocatul Dr. Iuliu Kis și Dr. Alea. Reti contra următorului: pentru suma 4000 lei, capital 5%. Interese începând dela 18 Maiu 1923 și 2045 lei 24 bani spese staverite care mobile sunt estimate la 6300 lei se vor vinde prin licitație publică, ce se va începe la 3 Martie 1924 d. m. la ora în comuna Picleu la locul-ța următorului celula, care va oferi cel mai mult pe lângă solvirea sumei în bani gata în caz de lipsă vânzarea se va face și sub prețul de estimare.

Notez, că licitațiunea se va ordona și în favoarea creditorilor, cari au câștigat deja drept de ipotecă execuțional ridicat la putere de drept.

Marghita, la 31 Ianuarie 1924.

A toniu Török, executor judecătoresc.

Nr. 103—1924 execuțional.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judiciar delegat prin aceasta aduc la cunoștința publică, că în urma deciziei judecătorești de ocol-urbană din Oradea-Mare de sub Nr. 2231—1923 efectuându-se execuția de escontentare-asigurare în favoarea următorului Crisul domiciliat în Oradea-Mare și reprezentat prin avocatul Dr. Teodor Popa în sarcina următorului din Oradea-Mare suma de 6074 Lei capital și accesorii și ordonându-se prin decizia judecătorești de ocol urbană din Oradea-Mare sub Nr. 223—1923 licitația asupra mobilei și altor mișcătoare sechestrate și estimate în valoarea de 6750 Lei se fixează termen de licit pe ziua de 12 Martie 1924 în comuna Oradea-Mare a. m. 11 ora Oradea-Mare str. Calvaria Nr. 17 când mișcătoarele sechestrate se vor vinde pe lângă plățirea prețurilor de cumpărare în număr și în caz de necesitate și sub prețul de estimare, și până la concurența creanțelor sechestrate anterior ori a supra-sechestrărilor intrucât aceștia și-au câștigat asupra acestora drept de ipotecă.

Se provoacă toți aceia, cari și revendică escontentare din prețul de vânzare al lucrurilor ce se vor licita, intrucât sechestrarea în favoarea lor s'ar fi făcut anterior și aceasta nu s'ar învedera din procesul verbal de sechestrare să nu întrelase a și prezenta anunțările în scris la subsemnatul delegat, până la începerea licitației.

Termenul legal se va socoti din ziua ce urmează după afișarea publicației la judecătorie.

Oradea-Mare, la 8 Februarie 1924.

Valentin Bako, executor judiciar.

Nr. 98—1924 execuțional.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judiciar delegat prin aceasta aduc la cunoștința publică, că în urma deciziei judecătorești de ocol-urbană din Oradea-Mare de sub Nr. 10386—1923 efectuându-se execuția de escontentare-asigurare în favoarea următorului Desideriu Devich domiciliat în Oradea-Mare reprezentat prin avocatul Dr. Gavril Rednik în sarcina următorului din Oradea-Mare, pentru suma de 8303 lei, capital și accesorii și ordonându-se prin decizia judecătorești de ocol urbană din Oradea-Mare sub Nr. 10386—1923 licitația asupra mobilei și vin și altor mișcătoare sechestrate și estimate în valoarea de 9100 Lei, se fixează termen de licitație pe ziua de 1 Martie 1924 în comuna Oradea-Mare 11 ora d. m. str. Szeles Nr. 41 când mișcătoarele sechestrate se vor vinde pe lângă plățirea prețurilor de cumpărare în număr și în caz de necesitate și sub prețul de estimare, și până la concurența creanțelor sechestrate anterior ori a supra-sechestrărilor intrucât aceștia și-au câștigat asupra acestora drept de ipotecă.

Se provoacă toți aceia, cari și revendică escontentare din prețul de vânzare al lucrurilor ce se vor licita, intrucât sechestrarea în favoarea lor s'ar fi făcut anterior și aceasta nu s'ar învedera din procesul verbal de sechestrare să nu întrelase a și prezenta anunțările în scris la subsemnatul delegat, până la începerea licitației.

Termenul legal se va socoti din ziua ce urmează după afișarea publicației la judecătorie.

Oradea-Mare, la 4 Februarie 1924.

Valentin Bako, executor judiciar.

Citiți și răspândiți Vestul României

